

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง

ANALYSIS OF EXTERNAL FACTORS EFFECTING PERFORMANCE OF CONSTRUCTION CONTRACTORS

นลลิกา เนียมพงษ์¹ จตุพล ตั้งปภาสิต² และรัชฎา รุ้งเทนคุณ³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการรับเหมา ก่อสร้างขนาดกลางและขนาดย่อม ปัจจัยที่ศึกษามีสามด้านได้แก่ ปัจจัยด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านเทคโนโลยี การสำรวจใช้แบบสอบถามโดยกลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรที่มีประสบการณ์ในองค์การผู้รับเหมา ก่อสร้างอย่างน้อย 10 ปี จำนวน 242 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการรับเหมา ก่อสร้างที่สำคัญคือ การใช้อุปกรณ์เครื่องจักรก่อสร้างที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการบริหารงาน ก่อสร้าง การใช้สัดส่วน ก่อสร้างใหม่ การใช้เทคโนโลยีระบบสำเร็จรูป ปริมาณแรงงาน ก่อสร้าง และ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม สถานการณ์ทางการเมืองโดยรวม ผู้ประกอบการสามารถนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดการปรับตัวกับสถานการณ์ ภายนอกที่เปลี่ยนไป ปัจจัยแวดล้อมในการศึกษานี้ทั้งหมดถูกจัดออกเป็นสามกลุ่มตามระดับผลกระทบโดยใช้เทคนิคการ วิเคราะห์คลัสเตอร์

คำสำคัญ : ผู้ประกอบการรับเหมา ก่อสร้าง, ประสิทธิภาพการทำงาน, ปัจจัยแวดล้อมภายนอก

Abstract

This research studied external environmental factors that affect performance of construction contractors. Three categories of factors ,i.e., political factors, economical factors, and technological factors are considered. The external factors in this study were categorized into three groups according to level effects using cluster analysis technique. Questionnaire survey was adopted with 242 samples of experience personnel who have worked for construction contractor organizations at least 10 years. The result found that important factors effecting working performance of construction contractors are modern construction equipment, information technology, modern construction material, prefabricated technology, availability of construction labors, and overall political condition. The construction contractors can utilize this result in their adaptation to external changing situation.

Keywords : contractor, performance, external environment factors

¹ นิสิตปริญญาโท คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

² อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

³ หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

1. บทนำ

อุดสาหกรรมก่อสร้างเป็นอุดสาหกรรมที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง และมีเม็ดเงินหมุนเวียนหลายแสนล้านบาทต่อปี จึงเป็นอุดสาหกรรมพื้นฐานของการผลิตของไทย ผู้ประกอบการธุรกิจก่อสร้างควรต้องอาศัยความละเอียดรอบคอบในการตัดสินใจ และบริหารงาน เพื่อให้ธุรกิจประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้ประกอบการควรจะให้การพิจารณา

งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อมภายนอก (External Factors) ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การผู้ประกอบการรับเหมา ก่อสร้าง โดยใช้แนวความคิด การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (PEST Analysis) [1] เป็นแนวทางการศึกษา ปัจจัยที่ถูกนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economical Factors) และปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) และได้จัดหมวดหมู่ปัจจัยโดยใช้ผลผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นเกณฑ์ การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายนอกโดยใช้แนวทาง PEST Analysis นี้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยในธุรกิจอุดสาหกรรมหลายอย่าง [2], [3], [4]

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก

ปัจจัยภายใต้แนวความคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก (External Environment Analysis) และปัจจัยย่อยในแต่ละด้านในงานวิจัยนี้มีแนวทางมาจากการวิจัยก่อนหน้า [2], [5] สรุปโดยย่อได้ดังนี้

2.1. ปัจจัยด้านการเมือง (Political Factors)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเมืองยกตัวอย่างเช่น ความมั่นคงและเสถียรภาพทางด้านการเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรธุรกิจในต่างประเทศให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังรวมถึง กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับในด้านต่างๆ ที่รัฐบาลออกมานั้นใช้และมีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์การ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมายที่ใช้ในการศึกษานี้ 4 ปัจจัย ได้แก่ สถานการณ์ทางการเมือง

โดยรวม เสถียรภาพของรัฐบาล นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลและนโยบายด้านการเงินของรัฐบาล

2.2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economical Factors)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ เช่น ผลิตภัณฑ์ประชาชาติมวลชนด้านอัตราดอกเบี้ยด้านทุนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ฯลฯ เป็นตัวเลขที่สำคัญจากระบบเศรษฐกิจที่มีผลต่อองค์กรธุรกิจ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจในการศึกษานี้ 9 ปัจจัย ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ราคาน้ำมันอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท ต่อเงินตราต่างประเทศ อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเพื่อ ราคารวัสดุก่อสร้าง ราคาอุปกรณ์เครื่องจักรก่อสร้าง ราคาค่าแรงงานช่างก่อสร้างในตลาดแรงงาน และปริมาณแรงงานช่างก่อสร้างในตลาดแรงงาน

2.3. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี (Technological Factors)

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ได้แก่ อัตราและลักษณะการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น เทคโนโลยีใหม่ที่องค์กรรับเข้ามาใช้ มีผลต่อองค์กรในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน จะส่งผลดีต่อองค์กรในด้านการทำกำไรและโอกาสที่เพิ่มขึ้น ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ในการศึกษานี้ 4 ปัจจัย ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีระบบสำเร็จรูป การใช้วัสดุก่อสร้างใหม่ การใช้อุปกรณ์เครื่องจักรก่อสร้างที่ทันสมัย และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ช่วยในการก่อสร้าง

2.4. ตัวแปรประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร

ตัวแปรในกลุ่มนี้คือตัวแปรตามที่เป็นตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานขององค์กรผู้รับเหมา ก่อสร้างที่ได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกทั้งสามด้าน ในงานวิจัยนี้ได้วัดด้วยตัวแปรประสิทธิภาพการทำงานโดยทั่วไป 2 ประเภทได้แก่ ประสิทธิภาพด้านเวลา หมายถึง การที่ผู้รับเหมา ก่อสร้างสามารถในการทำงานโครงการได้เสร็จตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ และประสิทธิภาพด้านต้นทุน ซึ่งหมายถึงการที่ผู้รับเหมาสามารถลดต้นทุนของโครงการก่อสร้างให้อยู่ภายใต้งบประมาณที่วางไว้ [5]

3. ระเบียนวิธีวิจัย

กลุ่มประชากรเป้าหมายสำหรับงานวิจัยนี้ คือ บุคลากรที่ทำงานอยู่ในองค์กรรัฐบาลก่อสร้างในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างน้อยในระดับวิศวกรโครงการ และมีประสบการณ์ในการก่อสร้างนาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 242 คน กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวสามารถตอบคำถามวิจัยได้เนื่องจากอยู่ในวงการก่อสร้างเป็นเวลานานพอสมควร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจัดส่งโดยวิธีการ Snowball Sampling คือเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้ว โดยเป็นการสุ่มแบบไม่อาสาพิเศษน่าจะเป็น คำถามส่วนแรก ตามกลุ่มตัวอย่างถึงระดับปัจจัยด้านภายนอกด้านต่างๆ ที่องค์กรมีอยู่ในปัจจุบัน คำถามส่วนที่สองถามเกี่ยวกับระดับตัวแปรประสิทธิภาพ จำนวนนี้คำนวณระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อประสิทธิภาพ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) [6] วิเคราะห์ความนัยสำคัญและจัดกลุ่มตัวแปรด้วยเทคนิค Cluster Analysis โดยใช้ค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม [6]

4. ผลการวิจัย

4.1. ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชายร้อยละ 83 มี อายุ 41 ปี ถึง 45 ปี ร้อยละ 33 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 80 ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือผู้อำนวยงานโครงการ ร้อยละ 39

4.2. ข้อมูลทั่วไปของบริษัทและลักษณะโครงการของบริษัท

ลักษณะงานรับเหมาก่อสร้างที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทำงานอยู่ด้วยในปัจจุบันเป็นองค์กรที่รับงานภาคเอกชนโดยส่วนใหญ่ร้อยละ 60 มีมูลค่าของโครงการที่รับผิดชอบโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 10 - 100 ล้านบาท ร้อยละ 38 ประเภทของงานก่อสร้างโดยส่วนใหญ่เป็นอาคารพักอาศัย ร้อยละ 38 จำนวนบุคลากรในองค์การ (ไม่รวมระดับปฏิบัติงาน เกินคนงานก่อสร้าง) จำนวน 51 - 200 คน

ร้อยละ 55 องค์การเปิดกิจการมาเป็นระยะเวลาไม่กี่ 15 ปี ร้อยละ 32 จำนวนโครงการที่รับผิดชอบในขณะนี้มีจำนวนเฉลี่ย 0 - 5 โครงการ ร้อยละ 71 และทุนจดทะเบียนขององค์การโดยประมาณอยู่กว่า 50 ล้านบาท ร้อยละ 40

4.3. ผลกระทบจากปัจจัยแวดล้อมภายนอกต่อประสิทธิภาพ

ผลกระบวนการว่าปัจจัยภายนอกต่อประสิทธิภาพขององค์การผู้รับเหมาก่อสร้างถูกแสดงในรูปแบบสถิติความสัมพันธ์ของเพียร์สันดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับผลกระทบปัจจัยแวดล้อมภายนอกต่อประสิทธิภาพการทำงานขององค์การ

ปัจจัยแวดล้อมภายนอก	A	B
P1 สถานการณ์ทางการเมืองโดยรวม	0.102	0.088
P2 เศรษฐกิจของรัฐบาล	0.012	0.061
P3 นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล	0.060	0.043
E1 ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย	0.120	0.133*
E2 ราคาน้ำมันในปัจจุบัน	0.017	0.064
E3 อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท	-0.090	-0.021
E4 อัตราดอกเบี้ย	-0.210*	-0.119*
E5 อัตราเงินเฟ้อ	-0.125	-0.111
E6 ราคาวัสดุก่อสร้าง	-0.143*	-0.087
E7 ราคาอุปกรณ์ เครื่องจักรก่อสร้าง	-0.096	-0.056
E8 ราคาก่อสร้างงานช่างก่อสร้าง	-0.019	-0.009
E9 ปริมาณแรงงานช่างก่อสร้าง	0.203*	0.199*
T1 การใช้เทคโนโลยีระบบสำเร็จรูป	0.137*	0.132*
T2 การใช้วัสดุก่อสร้างใหม่ๆ	0.180*	0.120
T3 การใช้เครื่องจักรก่อสร้างที่ทันสมัย	0.166*	0.255*
T4 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)	0.203*	0.233*

A - ประสิทธิภาพการทำงานด้านเวลา, B - ประสิทธิภาพการทำงานด้านค่าใช้จ่าย, ค่าติดลบ - มีความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างตัวแปร 2 ตัว, ค่านวัก-มีความสัมพันธ์เชิงบวกของตัวแปร 2 ตัว *มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5. วิเคราะห์ผลการวิจัย

5.1. ผลกระทบจากปัจจัยด้านการเมือง

จากการที่ 1 เมื่อพิจารณาด้านการเมืองจะเห็นได้ว่า ปัจจัยอย่างด้านการเมืองทุกปัจจัยล้วนไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทั้งด้านเวลาและด้านคืนทุนของผู้รับเหมา ก่อสร้างอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าในช่วงที่เก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ สถานการณ์ด้านการเมืองอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่ปกติคือความสัมพันธ์ที่มีต่อประสิทธิภาพงานก่อสร้างอยู่ขึ้น

5.2. ผลกระทบจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยในกลุ่มเศรษฐกิจพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพด้านเวลาได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ราคาวัสดุ ก่อสร้าง และปริมาณแรงงาน ก่อสร้างในตลาดแรงงาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพด้านคืนทุนได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยรวม อัตราดอกเบี้ย และปริมาณแรงงาน ก่อสร้างในตลาดแรงงาน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพทั้งด้านเวลาและคืนทุนได้แก่ อัตราดอกเบี้ย และปริมาณแรงงาน ก่อสร้างในตลาดแรงงาน

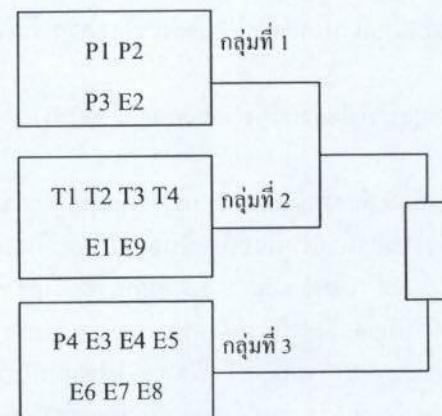
จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญในกลุ่มนี้คือ อัตราดอกเบี้ยและปริมาณแรงงาน ซึ่ง ก่อสร้าง ที่ส่งผลต่อทั้งประสิทธิภาพด้านเวลาและด้านคืนทุน แสดงให้เห็นว่า หากอัตราดอกเบี้ยไม่สูงนักและในตลาดมีแรงงาน ก่อสร้าง เพียงพอจะเป็นผลต่อผู้รับเหมา ในการเรื่องความสะดวกในด้านเงินทุนหมุนเวียน และจะมีแรงงานที่มีอิทธิพลมากขึ้น ทำให้ประสิทธิภาพของผู้รับเหมา ก่อสร้างดีขึ้น ตามไปด้วย ส่วนปัจจัยภาวะเศรษฐกิจโดยรวมและราคา วัสดุ ก่อสร้าง เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบของลงมา ค่า สาธารณูปโภคที่พับในตารางที่ 1 ในปัจจัยกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ ปรากฏในทางลบ หมายถึงหากตัวเลขเหล่านี้สูงขึ้น ผู้รับเหมาจะถูกผลกระทบในทางกลับกันยกตัวอย่าง เช่น หากอัตราดอกเบี้ย ราคาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร หรือ ราคาค่าจ้างแรงงาน เพิ่มสูงขึ้น จะส่งผลในด้านลบต่อประสิทธิภาพการทำงาน

5.3. ผลกระทบจากปัจจัยด้านเทคโนโลยี

ปัจจัยด้านเทคโนโลยี เห็นได้ชัดเจนว่า ก่อนทุกปัจจัยย่อยในกลุ่มนี้ ล้วนส่งผลในแง่บวกต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการก่อสร้างเป็นผลดีต่อองค์การ และ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว สงเกตได้ว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการใช้เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ทันสมัย เป็นปัจจัยที่สำคัญ ซึ่งช่วยให้ทำงานเสร็จรวดเร็ว ขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพด้านคืนทุน ได้มากพอสมควร เทคโนโลยีระบบสำเร็จรูป เช่น การใช้งานคอนกรีตหล่อตัวเร็ว (Precast Concrete) ต่างๆ ส่งผลดีเช่นเดียวกัน ในระดับรองลงมา ส่วนการใช้วัสดุ ก่อสร้างใหม่ๆ ต่อประสิทธิภาพด้านคืนทุนนั้น ไม่แสดงผลนัยสำคัญ หมายถึง เมื่อวัสดุ ก่อสร้างแบบใหม่ๆ จะช่วยในด้านการก่อสร้าง ที่รวดเร็วขึ้น คือ แต่ละวัสดุมีราคาที่ค่อนข้างสูง อยู่น้ำหนัก ผู้รับเหมา ก่อสร้าง จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบ หากต้องการจะคัดเลือกเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้งานในเรื่องความคุ้มค่า ต่อการลงทุน

5.4 การจัดกลุ่มปัจจัย

ข้อมูลความสัมพันธ์จากตารางที่ 1 ถูกนำมาใช้วิเคราะห์โดยใช้เทคนิค Hierarchical Cluster Analysis แบบ Between Group Linkage โดยใช้ Square Euclidean Distance [6] เพื่อการจัดกลุ่ม ปัจจัยที่คล้ายคลึงกัน ผลลัพธ์แสดงด้วยรูปแบบ Dendrogram ในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 Dendrogram ของการจัดกลุ่มปัจจัย

จะเห็นได้ว่าปัจจัยถูกแบ่งได้เป็นสามกลุ่มกลุ่มแรกคือ P1, P2, P3 และ E2 กลุ่มนี้ที่ปัจจัยมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานอยู่เบื้องต้นเพิ่มไปจากนั้นซึ่งสำคัญทางสถิติ ปัจจัยกลุ่มนี้ประกอบด้วย สถานการณ์ทางการเมืองโดยรวม เศรษฐกิจของรัฐบาล นโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาล และ ราคาน้ำมันในปัจจุบัน

ปัจจัยกลุ่มนี้สองคือ T1, T2, T3, T4, E1 และ E9 กลุ่มปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วย ปัจจัยเทคโนโลยีทุกด้าน ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม และ ปริมาณแรงงานช่างก่อสร้าง ในตลาดแรงงาน

ปัจจัยกลุ่มนี้สามคือ กลุ่ม P4, E3, E4, E5, E6, E7 และ E8 ปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพอย่างมีนัยสำคัญ ประกอบด้วย นโยบายด้านการเงินของรัฐบาล อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาท อัตราดอกเบี้ย อัตราเงินเพื่อ ราคาวัสดุก่อสร้าง ราคาอุปกรณ์เครื่องจักรก่อสร้าง และ ราคาก่อแรงงานก่อสร้าง (P4, E3, E4, E5, E6, E7 และ E8)

6. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้สรุปได้ว่า ปัจจัยแวดล้อมที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการรับเหมา ก่อสร้างที่ปรากฏค่อนข้างเด่นชัดคือ การใช้อุปกรณ์เครื่องจักรก่อสร้างที่ทันสมัย การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยในการก่อสร้าง การใช้วัสดุก่อสร้างใหม่ การใช้เทคโนโลยีระบบสำเร็จรูป ปริมาณแรงงานก่อสร้าง ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยรวม และสถานการณ์ทางการเมืองโดยรวม ผู้ประกอบการสามารถนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดการปรับตัวการทำงานของแต่ละองค์กร กับสถานการณ์ภายนอกที่เปลี่ยนไป

จากการสัมภาษณ์ที่ได้จากผลการวิจัย แสดงให้เห็นถึงปัจจัยหลักประการ nok เนื่องจากที่กล่าวในข้อสรุป ข้างต้นน่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานแต่กลับไม่ปรากฏความสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญเกิดขึ้น เป็นเพราะความสัมพันธ์โดยตรงส่งผลให้เห็นไม่เด่นชัดนักแต่ปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลทางอ้อมต่อประสิทธิภาพการทำงานได้ จึงควรทำการวิเคราะห์ทางสถิติชั้นสูงเพื่อแยกแยะความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ชัดเจนมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Grant, R. M., 2002. Contemporary Strategy Analysis Concept, Techniques, Applications. Blackwell Publishers Ltd. Fourth Edition.
- [2] รัชฎา รัฐแทนคุณ, 2552. การพัฒนาแบบจำลองเชิงสาเหตุของปัจจัยแวดล้อมและผลกระทบต่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมก่อสร้าง. การนำเสนอทบทวนความผลงานนักวิชาชีรุ่นใหม่พันเมธิวิจัยอาวุโส 硕。
- [3] นันทawan จันทร์มาศ, 2551. การศึกษาปัจจัยทางสถาปัตยกรรมสัมพันธ์กับค่าตัวช่างชั้นป้าล้ม และกำหนดกลยุทธ์ บริษัท ไทยทาโลว แอนด์ ออยล์. มหาวิทยาลัยของการค้าไทย. สาขาวิชาประมง.
- [4] กนกวรรณ มหาไชย, 2551. การกำหนดกลยุทธ์ เพื่อการแข่งขัน บริษัท ครีมเมเนทเรส จำกัด. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. สาขาวิชาธุรกิจจีน.
- [5] วิชุต อยู่อิ่มไพบูลย์, 2551. ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจรับเหมา ก่อสร้างขนาดกลางและขนาดย่อม. วิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- [6] กัลยา วนิชย์บัญชา, 2544. การวิเคราะห์ตัวแปรทางคัววัดด้วย SPSS for Windows, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.